

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

МОГОЙН ГОЛ ХК-ИЙН 2025 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Аудитын код: ХӨА-2026/020/НА-СТА-ОНӨҮГ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг
2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар
Утас: 88883317 Цахим хаяг: Erdenebaatara@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр
Утас: 99089114 Цахим хаяг: Tegshdelgerb@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Б.Давааням
Утас: 88095436 Цахим хаяг: davaanyamb@audit.gov.mn
Аудитор: С.Гансүх
Утас: 95908400 Цахим хаяг: gansukhsa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. Аудиторын дүгнэлт

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2026.03.16 № 0/302
танай _____-ны № _____-т

“МОГОЙН ГОЛ” ХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
Ц.БАТТОГТОХ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу “Могойн гол”ХК-ийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол “Могойн гол”ХК-ийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитаар өргөн тархаагүй боловч дараах материаллаг зөрчлүүд материаллаг байдлын түвшингээс давсан байна. Үүнд:

1. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн цалинг 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн 174 дүгээр тогтоолоор баталсан аргачлалын дагуу тогтоогоогүйгээс Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийн цалинг Засгийн газрын 2023 оны 84 тогтоолд заасан Төрийн өмчит компаниудын Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн цалингийн зардлын дээд хязгаараас 23.9 сая төгрөгөөр илүү тооцож олгосон байна. Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн “Аргачлал батлах тухай” 174 дүгээр тогтоолын 3-т “Төрийн өмчийн оролцоотой компани, орон нутгийн өмчит болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл, Засаг дарга, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд аргачлалыг мөрдөж ажиллахыг зөвлөсүгэй” гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
2. Өмнөх удирдлагын буруутай үйл ажиллагаанаас тоног, төхөөрөмжийн түрээс, нүүрсийг хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэр ашиглах гэрээ байгуулан урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа гаргахгүйгээр урьдчилж төлбөр шилжүүлсэн, анхан шатны баримтын бүрдэлгүйгээр мөнгө зарцуулсан нийт 558.8 сая

төгрөгийн зөрчил гаргасан. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.3-т “Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа гаргаагүй бол захиалагч урьдчилгаа төлбөр төлөхийг хориглоно”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

3. Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс баталсан нүүрсний борлуулалтын орлогын төлөвлөгөөг 361.8 мянган тонноор дутуу буюу 67.0 хувиар дутуу биелүүлж, зорилтот түвшнээс 2,277.6 сая төгрөгөөр дутуу буюу 1,090.9 сая төгрөгийн алдагдалтай ажилласан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 1.3-т “Захирал дараах эрх, үүрэгтэй: үйлдвэрийн газрын үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулан биелэлтийг хангах;”, Могойн гол ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс 2024 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн 8 дугаар тогтоолоор баталсан бизнес төлөвлөгөөнд нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
4. Урьдчилж орсон орлогоор бүртгэгдсэн 8 компанийн 8,239.1 сая төгрөг, дансны өглөгөөр бүртгэгдсэн 11 компанийн 2,249.1 сая төгрөг нийт 10,488.3 сая төгрөгийн өр төлбөр, 67.6 сая төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2.1-т “Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллогыг дараах тохиолдолд заавал хийнэ: жилийн санхүүгийн тайлан гаргахын өмнө,” гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн “Эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Тайлант онд Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүдийн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт орж, гүйцэтгэх захирлыг шинээр томилсон байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой 583.2 сая төгрөгийн 1 алдааг залруулж, тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах чадвар, бизнес төлөвлөгөөний биелэлт, зардлын данс, худалдан авах ажиллагаа, өмнөх аудитын шийдвэрийн хэрэгжилт, дотоод хяналттай холбоотой нийт 13,378.0 сая төгрөгийн 9 зөрчил илрүүлж, илэрсэн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага, 7 зөвлөмж өгсөн.

Бусад асуудал

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

“Могойн гол”ХК тайлант онд 847.4 мянган м.куб хөрс хуулалтын ажил гүйцэтгэж, 198.2 мянган тонн нүүрс олборлож, 178.2 тонн нүүрс борлуулсан байна.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Төгрөг

Мөрийн дугаар	Балансын зүйл	Үлдэгдэл	
		1 сарын 1	12 сарын 31
1.1.01	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	20,541,295.51	101,115,918.12
1.1.02	Дансны авлага	526,774,114.55	1,456,529,147.27
1.1.03	Татвар, НДШ-ийн авлага	20,028,838.20	20,028,838.20
1.1.04	Бусад авлага	38,003,762.97	34,900,143.13
1.1.06	Бараа материал	16,573,378,784.98	13,181,925,102.70
1.1.07	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	668,727,329.61	694,791,263.61
1.1.08	Бусад эргэлтийн хөрөнгө	446,592.59	0.00
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	17,847,900,718.41	15,489,290,413.03
1.2.01	Үндсэн хөрөнгө	3,167,651,623.53	3,283,009,684.09
1.2.02	Биет бус хөрөнгө	193,366,764.66	153,628,237.46
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	3,361,018,388.19	3,436,637,921.55
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	21,208,919,106.60	18,925,928,334.58
2.1.1.01	Дансны өглөг	8,971,335,061.23	8,840,240,223.23
2.1.1.02	Цалингийн өглөг	148,987,747.71	0.00
2.1.1.03	Татварын өр	599,393,850.84	1,983,206,571.61
2.1.1.04	НДШ - ийн өглөг	267,862,972.61	749,319,202.93
2.1.1.05	Богино хугацаат зээл	1,212,000,000.00	1,047,959,631.76
2.1.1.07	Ногдол ашгийн өглөг	477,773,200.00	434,874,200.00
2.1.1.08	Урьдчилж орсон орлого	5,337,656,392.21	2,523,150,200.25
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	8,469,415.00	252,595,289.00
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	17,023,478,639.60	15,831,345,318.78
2.1.2.04	Бусад урт хугацаат өр төлбөр	789,830,990.80	789,830,990.80
2.1.2.06	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	789,830,990.80	789,830,990.80
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	17,813,309,630.40	16,621,176,309.58
2.3.01	Өмч: - төрийн	42,310,722.00	42,310,722.00
2.3.02	- хувийн	40,651,478.00	40,651,478.00
2.3.06	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	1,375,789,181.23	1,375,789,181.23
2.3.08	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	202,833,326.81	202,833,326.81
2.3.09	Хуримтлагдсан ашиг	1,734,024,768.16	643,167,316.96
2.3.09.1	Тайлангийн үеийн ашиг	0.00	(1,090,857,451.20)
2.3.09.2	Өмнөх үеийн ашиг	1,734,024,768.16	1,734,024,768.16
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	3,395,609,476.20	2,304,752,025.00
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	21,208,919,106.60	18,925,928,334.58

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

Төгрөг

Мөрийн дугаар	Балансын зүйл	Өмнөх оны дүн	Тайлант жилийн дүн
01	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	6,735,121,637.90	11,096,079,322.99
02	Борлуулалтын өртөг	6,013,803,916.54	10,188,672,320.08
03	Нийт ашиг(алдагдал)	721,317,721.36	907,407,002.91
08	Бусад орлого	48,824,326.78	42,140,704.55

09	Борлуулалт, маркетингийн зардал	48,824,326.78	42,140,704.55
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	476,847,216.59	512,531,942.19
12	Бусад зардал	1,154,038,606.53	1,085,237,416.32
12.1	Үйл ажиллагааны зардлын дүн	130,881,101.47	2,040,405,158.66
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг(алдагдал)	1,761,766,924.59	(1,090,857,451.20)
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	-991,624,876.45	(1,090,857,451.20)
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-991,624,876.45	(1,090,857,451.20)

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Төгрөг

№	Үзүүлэлт	Өмч	Хөр-н дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
01	2023 оны 12 сарын 31-ээр үлдэгдэл	82,962,200.00	1,375,789,181.23	202,833,326.81	3,223,422,844.61	4,885,007,552.65
02	НББ-н бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	0.00	0.00	0.00	-497,773,200.00	-497,773,200.00
03	Залруулсан үлдэгдэл	82,962,200.00	1,375,789,181.23	202,833,326.81	2,725,649,644.61	4,387,234,352.65
04	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	0.00	0.00	0.00	-991,624,876.45	-991,624,876.45
09	2024 оны 12 сарын 31-ээр үлдэгдэл	82,962,200.00	1,375,789,181.23	202,833,326.81	1,734,024,768.16	3,395,609,476.20
02	НББ-н бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
03	Залруулсан үлдэгдэл	82,962,200.00	1,375,789,181.23	202,833,326.81	1,734,024,768.16	3,395,609,476.20
12	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	0.00	0.00	0.00	(1,090,857,451.20)	-1,630,450,362.24
17	2025 оны 12 сарын 31-р үлдэгдэл	82,962,200.00	1,375,789,181.23	202,833,326.81	643,167,316.96	2,304,752,025.00

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Төгрөг

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	9,225,481,040.00	6,340,083,672.42
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	9,137,221,879.00	6,265,859,487.40
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	88,259,161.00	74,224,185.02
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	8,968,813,308.54	6,072,968,781.57
1.2.1	Ажиллагчдад төлсөн	2,365,380,420.00	2,144,732,599.71
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	512,976,414.03	205,000,000.00
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	563,190,886.15	916,106,385.70
1.2.4	Ашиглалтын зардалд төлсөн	140,572,964.41	89,214,547.99
1.2.5	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	2,605,771,007.75	1,407,786,945.00
1.2.6	Хүүний төлбөрт төлсөн	90,093,106.86	240,251,544.55
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	694,143,041.27	111,629,170.00
1.2.8	Даатгалын төлбөрт төлсөн	8,938,000.00	55,148,891.00

1.2.9	Бусад мөнгөн зарлага	1,987,747,468.07	903,098,697.62
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	256,667,731.46	267,114,890.85
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,528,601,600.00	2,499,900.00
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	1,488,801,600.00	2,499,900.00
2.2.2	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	39,800,000.00	0.00
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-1,528,601,600.00	-2,499,900.00
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	1,212,000,000.00	0.00
3.1.1	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	1,212,000,000.00	0.00
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	20,000,000.00	184,040,368.24
3.2.1	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	0.00	164,040,368.24
3.2.4	Төлсөн ногдол ашиг	20,000,000.00	20,000,000.00
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	1,192,000,000.00	-184,040,368.24
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	-79,933,868.54	80,574,622.61
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	146,272,287.03	20,541,295.51
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	20,541,295.51	101,115,918.12

2.5 Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин

мянган төгрөг

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2025 оны		Биелэлт	
			Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Мөнгөн дүн	Хувь
1	Урд оноос шилжсэн нүүрс	мян.тн	62.3	62.7	-0.4	100.6
2	Хөрс хуулалт/мян.м3/	мян.м3	4,200.00	847.4	3,352.60	20.2
3	Олборлох нүүрсний хэмжээ	мян.тн	500	198.2	301.8	39.6
4	Борлуулах нүүрсний хэмжээ	мян.тн	540	178.2	361.8	33
5	Нийт орлого	мян.төг	55,530,000.00	11,138,219.60	44,391,780.40	20.1
6	Үндсэн үйл ажиллагааны борлуулалтын орлого	мян.төг	55,200,000.00	10,771,686.90	-44,428,313.10	19.5
7	Туслах үйл ажиллагааны борлуулалтын орлого	мян.төг	170,000.00	303,809.20	133,809.20	178.7
8	Үйл ажиллагааны бус орлого	мян.төг	115,000.00	20,582.80	-94,417.20	17.9
9	Халаалтын орлого	мян.төг	45,000.00	42,140.70	-2,859.30	93.6
10	Нийт зардал	мян.төг	54,343,247.00	12,229,077.00	-42,114,170.00	22.5
11	Нүүрсний борлуулалтын өртөг	мян.төг	50,128,400.30	907,407,002.9	-40,398,751.30	19.4
12	Нүүрснээс бусад бараа материал	мян.төг	150,000.00	281,239.20	131,239.20	187.5

	борлуулсны ертөг					
13	Уурын зуухны зардал	мян.төг	233,475.20	163,887.40	-69,587.80	70.2
14	Туслах үйл ажиллагааны зардал	мян.төг	69,887.30	9,671.10	-60,216.20	13.8
15	Удирдлагын зардал	мян.төг	1,451,811.90	1,110,573.00	-341,238.90	76.5
16	Борлуулалтын ажиллагааны зардал	мян.төг	2,101,056.30	512,531.90	-1,588,524.40	24.4
17	Үйл ажиллагааны бус зардал	мян.төг	208,616.00	421,525.40	212,909.40	202.1
18	Татварын өмнөх ашиг /алдагдал/	мян.төг	1,186,753.00	-1,090,857.40	-2,277,610.40	-91.9
19	Орлогын албан татвар	мян.төг	118,675.30		-118,675.30	0.0
20	Цэвэр ашиг /алдагдал/	мян.төг	1,068,077.70	(1,090,857.4)	2,158,935.10	

3. Аудитын илрүүлэлт

3.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой 583.2 сая төгрөгийн 1 алдааг залрууллаа.

Экскаватор 5а машинд их засвар хийхэд зарцуулсан 583.2 сая төгрөгийг капиталжуулаагүй байсныг залрууллаа.

Аудитаар нийт 2,822.1 сая төгрөгийн 9 зөрчил илрүүлж, илэрсэн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага, 7 зөвлөмж өглөө.

3.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага-1

1. Могойн гол ХК нь 2022 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдөр Таван хаан коул ХХК-тай Нүүрсийг хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэрийг лизингийн хэлбэрээр ашиглах тухай гэрээг байгуулан, нийт өртөгт 665.0 сая төгрөгийг төлөхөөр 2 жилийн хугацаатай гэрээг байгуулж, гүйцэтгэлийн баталгаагүйгээр 221,000,000 /Хоёр зуун хорин нэгэн сая/ төгрөгийн санхүүжилтийг урьдчилж олгосон зөрчилд 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөрчлийг арилгах албан шаардлага, 2024 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар гэрээний хэрэгжилтийг хангуулж ажиллах зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

2. Хөрс хуулалтын ажилд хэрэглэхээр Түасиа ХХК –аас 1 ш бульдозер, 4 ширхэг өөрөө буулгагч Хова автомашин, 1 өрмийн машиныг 2023 онд түрээсийн гэрээгээр түрээсэлсэн боловч техникүүд нь шаардлага хангахгүй эвдэрч ашиглагдаагүй байна. Гэтэл түрээслэгч компанид гүйцэтгэлийн баталгаагүйгээр 311.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг урьдчилж олгосон зөрчилд 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар авлага барагдуулах зөвлөмж, 2024 оны санхүүгийн тайлангийн гэрээний хэрэгжилтийг хангуулж ажиллах зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

3. *Тайлант онд худалдан авах гэрээгүй "Зүүн нуур" ХХК-д шатахууны үнэ 16.8 сая төгрөг, гүйцэтгэх захирал асан Б.Батхүүгийн хувийн дансанд 9.2 сая төгрөг нийт 26.3 сая төгрөгийг шилжүүлж, тухайн байгууллага болон Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн баталсан удирдамж, төлөвлөгөө, томилолтын хуудас, тайлан, илтгэх хуудас, жолоочийн тооцооны хуудасгүйгээр зарцуулсан байна. Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй зарцуулсан зөрчилд 2023 оны санхүүгийн тайлангаар аудитын явцад гүйцэтгэх захирлаар хохирлыг барагдуулж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж, 2024 оны санхүүгийн тайлангаар компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт хэрэгжүүлэх зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.*

Дээрх зөрчлүүд нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.3-т “Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа гаргаагүй бол захиалагч урьдчилгаа төлбөр төлөхийг хориглоно”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах”, гэж заасныг тус тус зөрчсөн тул Хөвсгөл аймгийн ИТХ-д хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлж шийдвэрлүүлэх албан шаардлага өгсөн.

Албан шаардлага-2

“Могойн гол” ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн 2025 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн хурлын шийдвэрээр Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүний цалинг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн “Аргачлал батлах тухай” 174 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан аргачлалд нийцүүлэн тооцохгүйгээр 3.5 сая төгрөгөөр тогтоосноос Засгийн газрын 2023 оны 84 тогтоолд заасан Төрийн өмчит компаниудын ТУЗ-ын цалингийн зардлын дээд хязгаараас 23.9 төгрөгөөр илүү тооцож, олгосон байна. Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн “Аргачлал батлах тухай” 174 дүгээр тогтоолын 3 дахь заалт “Төрийн өмчийн оролцоотой компани, орон нутгийн өмчит болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл, Засаг дарга, Иргэдийн төлөөлөгчдийн

хуралд аргачлалыг мөрдөж ажиллахыг зөвлөсүгэй”-тай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Иймд ТУЗ-д Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүний цалинг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн 174 дүгээр тогтоолоор баталсан аргачлалын дагуу тогтоож, Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар батлуулахд албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Төлөөлөн удирдах зөвлөлд:

1. Компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

2025 оны онд Могойн гол ХК-ийн богино хугацаат өглөг 1,192.1 сая төгрөгөөр буурсан боловч нийт дүнгээр 15,831.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаа нь компанийн хэвийн үйл ажиллагаа явуулахад хангалтгүй, шүүхийн шийдвэрээр компанийн харилцах дансыг хаах магадлал өндөр байна.

Энэ нь Компанийн тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлийн 61.11 заалтыг хэрэгжүүлэх нөхцөл бий болсон байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар төлбөрийн чадвар болон компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд бий болсон хүндрэлтэй асуудлыг хэлэлцүүлж шийдвэрлүүлэх

2. Бизнес төлөвлөгөө, гүйцэтгэлтэй холбоотой асуудал

ТУЗ-өөс баталсан нүүрсний борлуулалтын орлогын төлөвлөгөөг 361.8 мянган тонноор дутуу буюу 67.0 хувийн %-аар дутуу биелүүлж, зорилтот түвшнээс 2,860.8 сая төгрөгөөр дутуу буюу 1,068.1 сая төгрөгийн алдагдалтай ажилласан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20.1 "Захирал дараах эрх, үүрэгтэй: ...3/үйлдвэрийн газрын үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулан биелэлтийг хангах..." заалт, Могойн гол ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс 2024 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн 8 дугаар тогтоолоор баталсан бизнес төлөвлөгөө, санхүүгийн тайлангийн “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

ТУЗ компанийн бизнес төлөвлөгөөг биелэх боломжтой байдлаар баталж, гүйцэтгэлийг хангуулж ажиллах

3. Авлага, өглөгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Урьдчилж орсон орлогоор бүртгэгдсэн 8 компанийн 8,239.1 сая төгрөг, дансны өглөгөөр бүртгэгдсэн 11 компанийн 2,249.1 сая төгрөг нийт 10, 488.3 сая төгрөгийн өр төлбөр, 67.6 сая төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй байна. Энэ нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 "Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах" заалт, санхүүгийн тайлангийн “Эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Өгсөн зөвлөмж:

Цэрмүүнтрөйд ХХК-тай тооцоо нийлж баталгаажуулах

4. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

¹ Дараах тохиолдолд төлөөлөн удирдах зөвлөл /байхгүй бол гүйцэтгэх удирдлага/ хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулна: ...61.1.4 “Компанийн өр нь хоёр жил дараалан өөрийн хөрөнгөөс илүү болж, хасах утгатай болсон...”

Илрүүлэлт:

Компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна. Энэ нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолын хавсралт “Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам”-ын 3.1² дэх заалт болон “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Компанийн хөрөнгө, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх

Гүйцэтгэх захиралд:

5. Орлоготой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

"Тэсийн илч" ХХК-д ямар нэгэн шалгуур, үзүүлэлтгүйгээр 80.6 сая төгрөгийн нүүрсний борлуултын хөнгөлөлт үзүүлсэн байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 5.5 "Төрийн өөрийн өмчийг зориулалт бусаар захиран зарцуулах, нийгмийн шинжтэй төсөл, арга хэмжээнд зарцуулах, хандив, тусламж, түүнтэй адилтгах хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхийг хориглох бөгөөд энэхүү хориглолтыг зөрчсөн эрх бүхий этгээдийг албан тушаалаас чөлөөлж, учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлнэ" заалттай нийцэхгүй байна."

Өгсөн зөвлөмж:

Аж ахуйн нэгжүүдэд нүүрсний шалгуур үзүүлэлтгүйгээр борлуулалтын тусгай хөнгөлөлт үзүүлэхгүй байх

6. Худалдан авах ажиллагаатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан 9 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхдээ Худалдан авахад баримтлах төсөвт өртөгийн дээд хязгаарыг баримтлаагүй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2 "Энэ хуулийн 31.2-т зааснаас бусад тохиолдолд нийт төсөвт өртөг нь шууд худалдан авч болох төсөвт өртгийн дээд хязгаараас хэтрээгүй бараа, ажил, үйлчилгээг захиалагч шууд худалдан авч болно.", Засгийн газрын 2024 оны 01 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 02 дугаар тогтоолтой нийцэхгүй байна."

Өгсөн зөвлөмж:

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2 дахь заалтыг хэрэгжүүлж ажиллах

7. Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

"Могойн гол" ХК-ийн 2025 оны завсрын үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар талбар дээр биет тооллогыг 54-н машин тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгслийг хамруулан түүвэрлэн үзэхэд:

- 171.0 сая төгрөгийн анхны өртөгтэй элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн цаашид ашиглах боломжгүй 20 хөрөнгийг өмч хамгаалах байнгын зөвлөлөөр хэлэлцэж шийдвэрлээгүй байна. Энэ нь: НББОУС 16-д үндсэн хөрөнгийн тодорхойлолтод нийцсэн, дараах хоёр шалгуурыг хангасан хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрнө: Тухайн хөрөнгөтэй

² Энэхүү журмын 1.3-т заасан "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-д өөрөөр заагаагүй бол дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах үүргийг тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын захиргааны асуудал хариуцсан нэгж, ажилтан (цаашид "дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан" гэх) гүйцэтгэнэ.

холбоотой ирээдүйн эдийн засгийн үр өгөөж нь тухайн аж ахуйн нэгжид орох магадлалтай байх... гэж заасантай нийцэхгүй байна."

Өгсөн зөвлөмж:

Зээлийн хүүгийн зардлыг аккрузал сууриар бүртгэж, тайлагнаж байх

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2026 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулагүй		Тоо	Дүн
					Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Эксковатор 5а машинд их засвар хийхэд зарцуулсан 583.2 сая төгрөгийг капиталжуулагүй байна	1	583,227.9	1	583,227.9	1	583,227.9				
Дүн	1	583,227.9	1	583,227.9	1	583,227.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Зорилтот түвшнийг хангаж ажиллаагүй	1	1,674,085.4					1	1,674,085.4
Өмнөх аудитын шийдвэрийг хэрэгжүүлээгүй зөрчил	1	558,789.7			1	558,789.7		
Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэрээр ТУЗ-ын гишүүний цалинг 3.5 сая төгрөгөөр тогтоож, Засгийн газрын баталсан дээд хязгаараас 0.3 сая төгрөгөөр буюу нийт 23.9 сая төгрөгөөр илүү тооцож олгосон байна.	1	23,904.0			1	23,904.0		
"Тэсийн илч" ХХК-д ямар нэгэн шалгуур, үзүүлэлтгүйгээр 80.6 сая төгрөгийн нүүрсний борлуултын хөнгөлөлт үзүүлсэн байна.	1	80,582.9					1	80,582.9
67.6 сая төгрөгийн авлага, 10,488.3 сая төгрөгийн өр төлбөрийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй.	1	10,555,895.5					1	10,555,895.5
Богино хугацаат өглөг 1,192.1 сая төгрөгөөр буурсан боловч нийт	1						1	

дүнгээр 15,831.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байгаа нь компанийн хэвийн үйл ажиллагаа явуулахад хангалтгүй, шүүхийн шийдвэрээр компанийн харилцах дансыг хаах магадлал өндөр байна.								
171.0 сая төгрөгийн анхны өртөгтэй элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн цаашид ашиглах боломжгүй 20 хөрөнгийг өмч хамгаалах байнгын зөвлөлөөр хэлэлцэж шийдвэрлээгүй байна	1						1	
Компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна	1						1	
Дүн	8	12,893,257.5			2	582,693.7	6	12,310,563.8

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгагдсан 9 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхдээ худалдан авахад баримтлах төсөвт өртөгийн дээд хязгаарыг баримтлаагүй байна.	1	484,732.8					1	484,732.8
Дүн	1	484,732.8					1	484,732.8

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР АЛБАН ШААРДЛАГА

2025 оны 12 сарын 17 өдөр

№ 115/А 2270436/ХӨА . 2026/

Мөрөн сум

020/НА - СТА - ОНОНТ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу хийсэн Могойн гол ХК-ийн 2025 оны завсрын үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1. Могойн гол ХК нь 2022 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдөр Таван хаан коул ХХК-тай Нүүрсийг хуурай аргаар баяжуулах үйлдвэрийг лизингийн хэлбэрээр ашиглах тухай гэрээг байгуулан, нийт өртөгт 665,000,000 (Зургаан зуун жаран таван сая) төгрөгийг төлөхөөр 2 жилийн хугацаатай гэрээг байгуулж, гүйцэтгэлийн баталгаагүйгээр 221,000,000 (Хоёр зуун хорин нэгэн сая) төгрөгийн санхүүжилтийг урьдчилж олгосон зөрчилд 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөрчлийг арилгах албан шаардлага, 2024 оны санхүүгийн тайлангийн гэрээний хэрэгжилтийг хангуулж ажиллах зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

2. Хөрс хуулалтын ажилд хэрэглэхээр Түасиа ХХК –аас 1 ш бульдозер, 4 ширхэг өөрөө буулгагч Хова автомашин, 1 өрмийн машиныг 2023 онд түрээсийн гэрээгээр түрээсэлсэн боловч техникүүд нь шаардлага хангахгүй эвдэрч ашиглагдаагүй байна. Гэтэл түрээслэгч компанид гүйцэтгэлийн баталгаагүйгээр 311,727,329 (гурван зуун арван нэгэн сая долоон зуун хорин долоон мянга гурван зуун хорин ес) төгрөгийн санхүүжилтийг урьдчилж олгосон зөрчилд 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар авлага барагдуулах зөвлөмж, 2024 оны санхүүгийн тайлангийн гэрээний хэрэгжилтийг хангуулж ажиллах зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

3. Тайлант онд худалдан авах гэрээгүй "Зүүн нуур" ХХК-д шатахууны үнэ 16,809,100 (Арван зургаан сая найман зуун есөн мянга нэг зуу) төгрөг, гүйцэтгэх захирал асан Б.Батхүүгийн хувийн дансанд 9,253,278 (Есөн сая хоёр зуун тавин гурван мянга хоёр зуун далан найм) төгрөг нийт 26,062,378 (Хорин зургаан мянга жаран хоёр мянга гурван зуун далан найм) төгрөгийг шилжүүлж, тухайн байгууллага болон Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн баталсан удирдамж, төлөвлөгөө, томилолтын хуудас, тайлан, илтгэх хуудас, жолоочийн тооцооны хуудасгүйгээр зарцуулсан байна. Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй зарцуулсан зөрчилд 2023 оны санхүүгийн тайлангаар аудитын явцад гүйцэтгэх захирлаар хохирлыг барагдуулж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж, 2024 оны санхүүгийн тайлангаар компанийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт хэрэгжүүлэх зөвлөмж өгснийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Дээрх зөрчлүүд нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.3-т "Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа гаргаагүй бол захиалагч урьдчилгаа төлбөр төлөхийг хориглоно", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, акт тогтоох журам"-ын 4.2.1-т "Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана. Үүнд: ... 4.2.1.4 Төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан, зах зээлийн үнээс өндөр үнэтэй эсвэл шаардлагагүй хөрөнгө бэлтгэсэн;... 4.2.1.11 Хууль тогтоомж, гэрээ хэлцэл зөрчсөн алдаа,

872400000

зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал”, Компанийн тухай хуулийн 86 дугаар зүйлийн 86.1-д “Компанийн хувьцаа эзэмшигч нь дангаараа, эсхүл бусад хувьцаа эзэмшигчидтэй хамтран компанийн энгийн хувьцааны нэг буюу түүнээс дээш хувийг бүрдүүлж байгаа тохиолдолд компанид учруулсан хохирлыг компанийн эрх бүхий албан тушаалтнаар нөхөн төлүүлэхээр шүүхэд нэхэмжлэл гаргах эрхтэй” гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. “Могойн гол” ХХК-д учирсан 558,789,707 (Таван зуун тавин найман мянга долоон зуун наян есөн мянга долоон зуун долоо) төгрөгийн хохирлыг барагдуулах асуудлыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлж, биелэлтийг 2026 оны 6 дугаар сарын 20-ны дотор Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газарт¹ ирүүлэх;

2. Цаашид Могойн гол ХК-ийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллахыг Хөвсгөл аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга Д.Пүрэвдоржид даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР:

АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

С.ГАНСҮХ

**ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА**

2026 оны 03 сарын 16 өдөр

№ 114/А2270436/ХӨА-2026/
020/НА-СТА-ОНӨҮГ

Мөрөн сум

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн "Могойн гол" ХК-ийн 2025 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

"Могойн гол" ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдийн 2025 оны 4 дүгээр сарын 15-ны өдрийн хурлын шийдвэрээр Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүний цалинг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн "Аргачлал батлах тухай" 174 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан аргачлалд нийцүүлэн тооцохгүйгээр 3,500,000 (гурван сая таван зуун мянга)-н төгрөгөөр тогтоосон нь Засгийн газрын 2023 оны 84 тогтоолд заасан Төрийн өмчит компаниудын ТУЗ-ын гишүүний цалингийн зардлын дээд хязгаараас 332,000 (гурван зуун гучин хоёр мянга) төгрөгөөр нийт 23,904,000 (хорин гурван сая есөн зуун дөрвөн мянга) төгрөгөөр илүү тооцож, олгосон байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн "Аргачлал батлах тухай" 174 дүгээр тогтоолын 3 дахь заалт "Төрийн өмчийн оролцоотой компани, орон нутгийн өмчит болон орон нутгийн өмчийн оролцоотой компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл, Засаг дарга, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд аргачлалыг мөрдөж ажиллахыг зөвлөсүгэй" гэж заасантай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.11-т "Хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн гишүүний цалинг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2023 оны 5 дугаар сарын 11-ний өдрийн 174 дүгээр тогтоолоор баталсан аргачлалын дагуу тогтоож, Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар батлуулж, биелэлтийг 2026 оны 6 дугаар сарын 20-ны дотор Хөвсгөл аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг "Могойн гол" ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга(Г.Гандэлгэр)-д даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

С.ГАНСҮХ

¹ Монгол Улс, Хөвсгөл аймаг, Мөрөн сум, 8-р баг, Хөвсгөл аймгийн ЗДТГ-ын байр 3 давхар 303 тоот